

Sysmän kunta

Viite: Lausuntopyyntö 27.11.2024

Asia: Keskusta-alueen asemakaavan muutos, OAS, Sysmä

Sysmän kunta laatii asemakaavan muutosta keskustan alueelle. Hankealue on keskeinen suhteessa kuntakeskuksen palveluihin ja asutukseen. Aluetta rajaa eteläisimmässä osassa Päijänne. Pohjoispuolella hankealue rajautuu Väihkyläntiehen. Suunnittelualueen halki kulkee Sysmäntie. Suunnittelualueella on asutuksen lisäksi runsaasti sekä julkisia että kaupallisia palveluja. Suunnittelualueen koko on n. 38 ha. Kaava-alueen rajausta voi työn aikana tarkentua.

Asemakaavan muutoksen tavoitteina on vanhentuneiden asemakaavojen päivittäminen, entisen S-marketin alueen kehittäminen toiminnallisena aukiona, keskustan matkailupalvelujen kehittäminen ja varauksen tekeminen hotellia varten sekä yleisten alueiden ja kiinteistöjaotuksen tarkistaminen.

Lahtien museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 26.9.2024 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museo on tarkastanut suunnittelualueelta tunnetut kiinteät muinaisjäännökset syksyllä 2024 ja katsoo tämän selvityksen alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä olevan riittävä. Suunnittelualueen muinaisjäännöstiedot ovat siis ajan tasalla. Alueelta tunnetaan kaksi muinaismuistolain (295/1963) suojaamaa kiinteää muinaisjäännöstä:

- 1) *Simolanrinne* (mj. rek. 781010024), kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
- 2) *Suurikylä* saha (mj. rek. 781010071), kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet

Jos edellä esitettyjen kohteiden alueille suunnitellaan nykyisestä poikkeavaa, muuttuvaa maankäyttöä, on kohde tutkittava/dokumentoitava Museoviraston määrittelemien arkeologisten kenttätöiden laatuohjeiden edellyttämällä tavalla ja tarkkuudella. Vasta tämän jälkeen ko. alueet voidaan vapauttaa rakentamiselle.

Muilta osin museolla ei ole hankkeesta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Merkittävä osa suunnittelualueesta kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisema-alueeseen *Sysmän kirkonkylä ja Otamo* (MARY 2024). Kaava-alue

rajautuu lounaassa kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön *Sysmän kirkonseudun kulttuurimaisema* (RKY 2009). Sekä maakuntakaavassa (2014) että aluetta koskevassa yleiskaavassa (2021) on kulttuuriympäristöä koskevia suojelumerkintöjä, jotka on osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa selostettu ja näin ollen tunnistettu alueen arvot. Suunnittelualueella on voimassa useita asemakaavoja, jotka ovat vanhentuneita ja joissa on vaihtelevasti kulttuuriympäristöä koskevia suojelumerkintöjä.

Asemakaavaa laadittaessa on otettava huomioon uusi maakuntainventointi (MARY 2024). Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan lisäselvityksiä teetetään tarvittaessa asemakaavan tavoitteet huomioiden niillä alueilla, joilla maankäytön muutosten takia on tehtävä tarkempaa tarkastelua. Museon näkemyksen mukaan kaava-alueen inventoidut kulttuuriympäristökohteet tulee luettelaa kaavaselostuksessa suojelumerkintöjen tarpeen määrittämiseksi tai niiden päivittämiseksi.

Kaava-alueelle suunniteltu uudisrakentaminen tulee sovittaa suunnittelualueen kulttuuriympäristöarvoihin ja keskusta-alueen pienimittakaavaiseen rakennuskantaan. Arkkitehtuurin soveltuminen ympäristöön sijoittelun, massoittelemisen ja mittakaavan osalta tulee varmistaa kaavamääräyksiin.

Museo ehdottaa, että kaavasta järjestetään viranomaisneuvottelu.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Tomi Kuljukka

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus